

RAN-2501001206050105

B.A. (Sem. - VI) Examination March - 2026

AEC (Ability Enhancement Course)

Gujarati Proficiency and life Skills - V

ગુજરાતી ભાષા સાહિત્ય કૌશલ - V

Time: 1 Hour]

[Total Marks: 25

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book
- (2) Figures to the right indicate the full marks of the question.
- (3) All questions are compulsory.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

પ્ર.1. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ પાંચ)

10

1. વિભક્તિ એટલે શું?
2. અપાદાન વિભક્તિના પ્રત્યયો જણાવો.
3. સંબંધ વિભક્તિને સોદાહરણ સમજાવો.
4. 'કૃદંત' ની વ્યાખ્યા આપો.
5. ભવિષ્યકૃદંત શું દર્શાવે છે તે જણાવી તેનો પ્રત્યય લખો.
6. ગદ્યખંડનું વિવરણ એટલે શું?
7. ગદ્યખંડનું વિવરણ કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાના બે મુદ્દા જણાવો.

પ્ર.2. અ. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે એક)

05

1. વિભક્તિના પ્રકારો
2. વિભક્તિના પ્રત્યયો અને તેમના ઉપયોગ

બ. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે એક)

05

1. કૃદંતના પ્રકારો
2. કૃદંતના વિવિધ પ્રયોગો અને અર્થો

ક. કોઈપણ એક ગદ્યખંડનું વિવરણ કરો.

05

એક વસ્તુ તરફ ભલભલા કેળવણીકારોનું પણ ધ્યાન ગયું નથી. 'હાથપગની કેળવણીથી કૌશલ્ય કેળવાય છે એટલું જ નહીં પણ રચનાત્મક બુદ્ધિ ખીલે છે અને સંસ્કારિતા કેળવાય છે' એનું ભાન જોઈએ એટલા લોકોને નથી થયું એ દુઃખની વાત છે જ પણ હાથપગના સ્વાશ્રય વિના ચારિત્ર્ય પણ કોઈ કાળે કેળવાતું નથી, કેળવાય તો એ મજબૂત થતું નથી, અણીને પ્રસંગે દગો દે છે. એ વસ્તુ તરફ કોઈએ ધ્યાન સરખું ખેંચ્યું નથી. એટલે ધ્યાન ખેંચ્યા છતાં લોકો એ તરફ દુર્લક્ષ કરે છે એવી ફરિયાદ કરવાનો અવકાશ હજી મળ્યો નથી. વિલાસિતા અને અપંગતા જાળવીને કોઈએ ચારિત્ર્ય સાચવ્યું છે એમ આજ સુધી બન્યું

નથી, કેમકે એ વાત મનુષ્યસ્વભાવથી વિરુદ્ધ છે. સ્વાશ્રય અને સંયમ એ ચારિત્ર્યનાં બે ફેફસાં છે. એ ચાલે નહિ તો પ્રાણ એક ક્ષણ પણ ટકે નહિ. જ્યાં સ્વાશ્રય અને સંયમ નથી ત્યાં ડગલે ને પગલે ધારેલું જીવન અનેક જાતની લુચ્ચાઈ અને કપટનીતિનો આશ્રય શોધે છે અને પછી આડીઅવળી દલીલોથી આત્મવંચના અને સમાજવંચના કરી પોતાનો બચાવ શોધે છે. સ્વાશ્રયી માણસમાં અખૂટ હિંમત હોવાથી એને નાસીપાસ થવાનો વારો આવતો નથી. એ દિલદાર હોય છે. બીજાની મૂંઝવણ જોઈ એનું હૈયું સહેજે પીગળે છે. વિકટમાં વિકટ પરિસ્થિતિમાં પણ ‘ટકીશ કે કેમ’ એવો આશ્વિચ્છાસ એની પાસે આવતો નથી, કેમકે જાતમહેનતની બેંકનું કદી દેવાળું નીકળતું નથી.

– કાકા કાલેલકર

અથવા

મનુષ્ય જે જે ક્રિયા કરે એ કેવળ યંત્ર જેવી ન બનાવવી હોય તો સમાજમાં દરેકે દરેક માણસ પોતાની ક્રિયા વિશે કાંઈક સમજી શકે, કાંઈક વિચારી શકે, એટલો આરામ એને મળવો જ જોઈએ. ટોલસ્ટોયે એક સુંદર વિચાર દર્શાવ્યો હતો કે શ્રમ ન કરવાની વૃત્તિમાં ભયંકર ગેરવ્યવસ્થા રહી છે. સઘળો વખત આરામ એ આળસનું બીજું નામ છે. એક વર્ગને એટલો આરામ મળે કે એ આળસુ બની જાય, બીજા વર્ગને એટલો શ્રમ પડે કે એ તૂટી જાય. એ જીવન એટલા માટે ભયંકર છે કે એમાં કોઈ કોઈને માટે જીવતું નથી, પોતાને માટે પણ નહિ. એમાં કેવળ અસ્તિત્વ છે, પણ જીવન નથી. જીવન તો ત્યારે જ બને કે, જ્યારે મનુષ્ય પોતે જે જીવી રહ્યો છે તેના વિશે કાંઈક વિચાર કરી શકે, તેના વિશે કાંઈક જાણી શકે, તેના વિશે કાંઈક નવી રચના કરી શકે અને એવું શક્ય બનાવવા માટે, આરામ કરનારાઓને થોડો શ્રમ મળવો જોઈએ, શ્રમ કરનારાઓને થોડો આરામ મળવો જોઈએ. એ જ વસ્તુસ્થિતિને બીજી રીતે બોલીએ તો સાહિત્ય સૌને માટે પોતપોતાના અધિકાર પ્રમાણે મળી જવું જોઈએ. આ જગ્યાએ ‘આરામ’ શબ્દમાં સઘળી વ્યવસ્થા, જે વડે આરામ શક્ય છે, એમ સમજવાનું છે. અને એવી વ્યવસ્થા ત્યારે જ શક્ય છે કે જ્યારે સમાજના નીચલામાં નીચલા થરના માણસને પણ થોડું ઘણું વિચારજીવન, સાહિત્યજીવન પહોંચાડી શકાય.

– ધૂમકેતુ